

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA



BISKUPI W RZECZYWISTOŚCI  
POLITYCZNEJ POLSKI  
POD RZĄDAMI KOMUNISTÓW

WARSZAWA 14–15 LUTEGO 2018



# DZIEŃ I

14 II 2018

Dom Arcybiskupów Warszawskich, ul. Miodowa 17

godz. 9.30

Otwarcie konferencji

Kard. Kazimierz Nycz, arcybiskup metropolita warszawski

Dr Jarosław Szarek, prezes IPN

Marcin Adamczewski, dyrektor Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego

## PANEL I

**Polscy biskupi jako wolni ludzie w zniewolonym kraju**

**10.00–12.00**

10.00–10.30

prof. dr hab. Jan Żaryn (Senat RP, UKSW), *Polscy biskupi jako ludzie wewnętrznie wolni*

10.30–12.00:

Dyskusja panelowa nad referatem prof. Jana Żaryna:

- dr Ewa K. Czackowska (UKSW)
- dr Rafał Łatka (IPN)
- dr hab. Paweł Skibiński (UW)
- ks. dr hab. Dominik Zamiatała prof. UKSW
- prof. Jan Żaryn (Senat RP, UKSW)

12.00–12.20 przerwa kawowa

## PANEL II

### Biskupi metropolii warszawskiej w realiach PRL

12.20–14.40

12.20–12.40

dr hab. Paweł Skibiński (UW), *Działalność abp. Bronisława Dąbrowskiego – negocjacje, rozgrywka, świadectwo*

12.40–13.00

dr Milena Kindziuk (UKSW), *Prymas Józef Glemp wobec stanu wojennego*

13.00–13.20

dr hab. Leszek Zygmunt prof. PWSZ w Ciechanowie, *Biskup płocki Tadeusz Paweł Zakrzewski (1946–1961) wobec władzy ludowej*

13.20–13.40

dr Tomasz Brzustowski (badacz niezależny), *Biskup lubelski Piotr Kałwa – lubelski Kościół wobec komunizmu*

13.40–14.00

Krzysztof Kierski (IPN Olsztyn, UWM Olsztyn), *Biskupi diecezji warmińskiej w rzeczywistości politycznej PRL. Wybrane zagadnienia*

14.00–14.40 dyskusja

14.40–15.40 przerwa

## PANEL III

### Biskupi krakowscy w realiach PRL

15.40–17.40

15.40–16.00

dr Ewa K. Czackowska (UKSW), *Stosunek kard. Adama Stefana Sapiehy do władz powojennej Polski*

16.00–16.20

dr Michał Białkowski (UMK), *Karol Wojtyła jako członek Konferencji Episkopatu Polski (1958–1978)*

16.20–16.40

dr Edgar Sukiennik (Muzeum JPiIiPW), *Metropolita krakowski Karol Wojtyła wobec władz PRL*

16.40–17.00

dr Rafał Łatka (IPN), *Osoba numer 2 w polskim Kościele. Kardynał Franciszek Macharski w ostatniej dekadzie PRL (1979–1989)*

17.00–17.40 dyskusja i zamknięcie pierwszego dnia konferencji

## DZIEŃ II

15 II 2018

Przystanek Historia, ul. Marszałkowska 21/25

godz. 10.00

Otwarcie drugiego dnia konferencji

### PANEL IV

**Ordynariusze diecezji w realiach Polski ludowej**

**10.00–11.40**

10.00–10.20

dr hab. Ryszard Gryz, prof. UJK, *Biskup kielecki Czesław Kaczmarek w starciu z komunistycznym totalitaryzmem (1945–1963)*

10.20–10.40

dr Izabela Mazanowska (IPN Bydgoszcz), *Biskup Kazimierz Józef Kowalski wobec działań komunistycznych władz wyznaniowych w diecezji chełmińskiej w latach 1946–1972*

10.40–11.00

dr hab. Sabina Bober (KUL), *Nauczanie biskupa Tokarczuka jako antidotum na propagandę komunistyczną*

11.00–11.20 – dyskusja

11.20–11.40 przerwa kawowa

## **Część II**

### **11.40–13.40**

11.40–12.00

dr hab. Krzysztof Sychowicz (IPN Białystok), *Biskup Władysław Jędruszek i jego działalność w dokumentach władz administracyjnych na terenie województwa białostockiego*

12.00–12.20

Kamil Kartasiński (UŚ), *Biskup Herbert Bednorz. Pasterz śląskich robotników i ich rodzin*

12.20–12.40

dr Andrzej Grajewski („Gość Niedzielny”), *Biskup Herbert Bednorz wobec Solidarności i stanu wojennego 1980–1983*

12.40–13.00

dr Zbigniew Stanuch (IPN Szczecin), *Bp Ignacy Jeż jako rządcą diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej w realiach Polski ludowej na tzw. Pomorzu Środkowym (1972–1989)*

13.00–13.40 dyskusja

13.40–14.40 przerwa

## **PANEL V**

### **Sufragani w realiach Polski ludowej**

### **14.40–16.30**

14.40–15.00

dr Daniel Gucewicz (IPN Gdańsk), *„Szara eminencja” gdańskiej kurii. Działania komunistycznych władz wobec wikariusza generalnego diecezji gdańskiej ks. Bernarda Polzina*

15.00–15.20

dr Łucja Marek (IPN Kraków), *Sprzeciw na gruncie prawa. Biskup Juliusz Bieniek – sufragan diecezji katowickiej wobec władzy ludowej*

15.20–15.40

Marcin Tunak (UAM), *Aparat bezpieczeństwa Polski ludowej wobec ks. bp. Franciszka Jedwabskiego*

15.40–16.00

dr Barbara Świtalska-Starzeńska (Muzeum JPiiiPW), *Działalność charytatywna bp. Czesława Domina w stanie wojennym (1981–1983)*

16.00–16.30 dyskusja

16.30–16.50 przerwa kawowa

## PANEL VI

**Varia**

**16.50–18.10**

16.50–17.10

dr Beata Piecha-van Schagen (Muzeum Górnictwa Węglowego), „*A kaj jest Barbórka?*”. *Biskupi górnośląscy wobec odnawiania kultu św. Barbary w kopalniach węgla kamiennego w 1980 roku*

17.10–17.30

Andrzej W. Kaczorowski (badacz niezależny), *Krynicka „Ostoja” Prymasa Wyszyńskiego*

17.30–17.50

Mateusz Szłapka (UAM/IPN Poznań), *Sprawa bp. Józefa Padewskiego jako przykład działań komunistów wobec zwierzchnich władz kościołów mniejszościowych w latach 1945–1951*

17.50–18.10 dyskusja i zamknięcie konferencji

**18.30–19.30**

**Polscy biskupi w realiach Polski ludowej  
na przykładzie abp. Antoniego Baraniaka  
Prezentacja i dyskusja na temat  
albumu *Antoni Baraniak 1904–1977***

- dr hab. Konrad Białecki
- dr Rafał Łatka
- dr hab. Rafał Reczek
- dr hab. Elżbieta Wojcieszek
- prof. Jan Żaryn



